

Ξενοφώντας, τοῦ Λουκιανοῦ καὶ οὐχὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῶν διηγηματίων καὶ τῶν Ἀναγνωσματοαρίων τῆς νεοελληνικῆς; διότι μητρικὴ ἡμῶν λογιστέα ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ οὐχὶ ἡ νεοελληνικὴ ἡ τελευταία οὐ δύναται, οὐ δικαιούται κληθῆναι μητρικὴ, διότι ἡ παρὰ Ἀγγλοῖς καὶ Ἰταλοῖς καὶ Γαλάταις καὶ Γερμανοῖς μητρικὴ ἐστὶν ὄντως τοιαύτη, ὡς εἶρηται, ἐστὶν ἡ αὐτὴ καὶ ἡ γραφομένη ἐν τοῖς βιβλίοις οὐ χρήζει νέας ἐρμηνείας, ὡς ἡ νεοελληνικὴ τῶν ἡμετέρων προκαταρκτικῆς παιδείας βιβλίων. Εἴτα δὲ ἡ νεοελληνικὴ τῶν ἀναγνωσματοαρίων καὶ διηγηματίων στερεῖται κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα τῶν λέξεων τοῦ πρακτικοῦ βίου, ἐνῶ ἡ μητρικὴ τῶν νεωτέρων ἐθνῶν κέκτηται ταύτας ἐν χρήσει οὐσας καὶ κατ' οἶκον καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς βιβλίοις αὐτῶν, εἴτε τῆς κατωτέρας παιδείσεως εἴτε τῆς ἀνωτέρας πεζογραφίας καὶ τῆς ποιήσεως. Ἐπεὶ δὲ ἡ νεοελληνικὴ οὕτω πτωχὴ ἐστὶ καὶ γυμνὴ τῶν ἀναγκασιότατων τῷ βίῳ λέξεων, προτιμήσω βεβαίως προσθεῖναι τοὺς περὶ τῶν ἀνωτέρω εἶρηται πίνακας τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ἐξ ἧς πορεύονται, ἥτις παρήγαγεν αὐτάς, μεθ' ἧς φυσικῶς διδασκτέαι καὶ ἧς τὴν στοιχειώδη μάθησιν συντελοῦσαι καταρτίσουσι γλῶσσαν ὅπως οὖν πλήρη ταῖς χρείαις τοῦ νεωτέρου Ἑλλήνου καὶ παρέξουσιν αὐτῷ ὅπως οὖν τέλειον ὄργανον πρὸς ἔκφρασιν τῶν ἐννοιῶν αὐτοῦ, πρὸς χρῆσιν περιγραφῶν, πρὸς ἐκδήλωσιν αἰσθημάτων καὶ ὅτ' καὶ ἐκδήλωσιν ὅσον ἔνεστι καλλιεπῆ. Διότι μή ποτε νομίσητε ὅτι ὁ μόνον τὴν νεοελληνικὴν διδασχθεὶς ἐν τοῖς κατωτέροις Σχολείοις ἔσται ἱκανὸς συντάξαι ἐπιστολὴν ἢ περιγράψαι φαινόμενόν τι ἢ ἐκδηλῶσαι αἰσθημάτων, εἴτε ἀκριβῶς εἴτε καλλιτεχνικῶς. Ἐνῶ τοῦναντίον ὁ τὰ εὐληπτα τῶν Ἑλληνικῶν κειμένων ὑπὸ δεξιῷ παιδευτοῦ